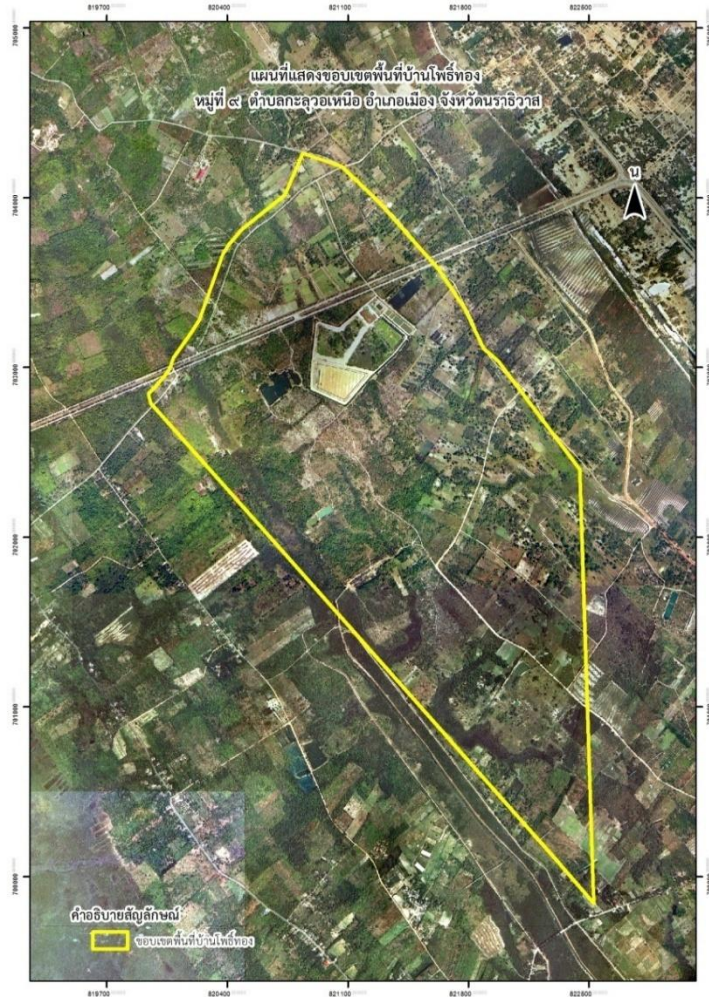

บ้านโพธิ์ทอง

หมู่ที่ ๙ ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา

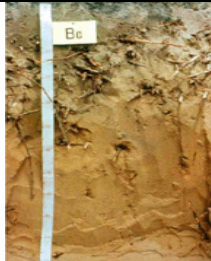
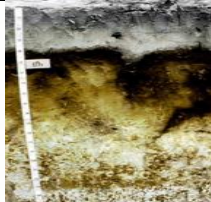
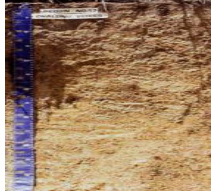
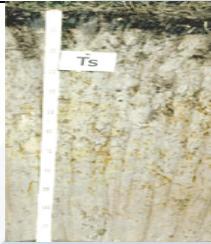
๑. ข้อมูลทั่วไป

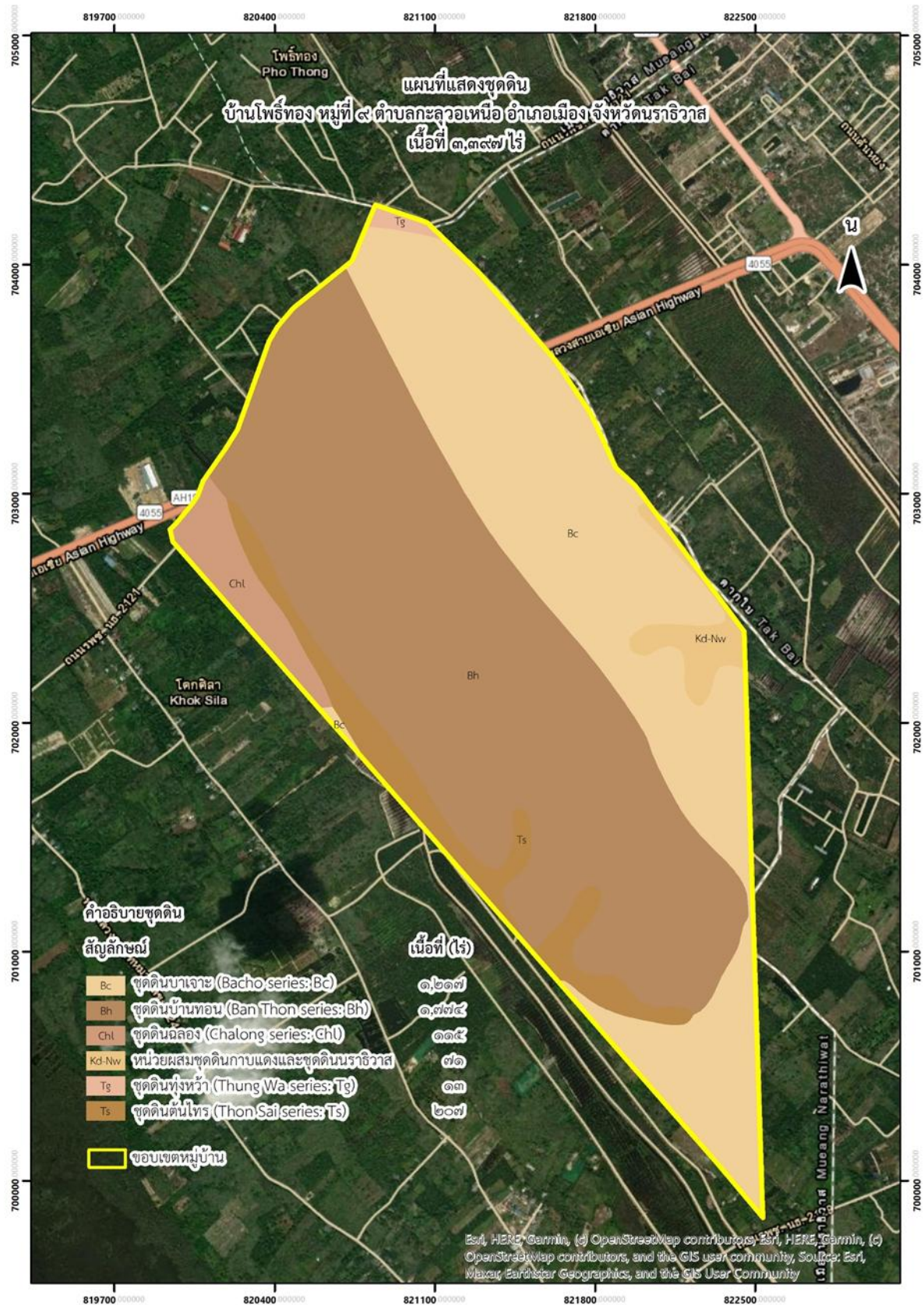
บ้านโพธิ์ทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลกะลวอเหนือ อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ ๓,๓๙๗ ไร่ เป็นพื้นที่ราบสูง ประชากรทั้งหมด ๒๐๑ ครัวเรือน ๒๕๕ ราย แบ่งเป็นชาย ๑๒๖ ราย หญิง ๑๒๙ ราย นับถือศาสนาอิสลาม ๔๑ ราย ศาสนาพุทธ ๒๕๔ ราย สถานที่สำคัญของชุมชน ได้แก่ วัดเขานาคา คลองระบายนํ้า จำนวน ๑ สาย และทางหลวงชลบทตัดผ่านชุมชน โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าไปดำเนินการพัฒนาพื้นที่ ส่วนที่เป็นพื้นที่ราบลุ่มเพื่อให้เกษตรกรสามารถปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล

๒. สภาพพื้นที่

บ้านโพธิ์ทอง มีสภาพส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เป็นที่ราบสูงลักษณะดินที่พบเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย คุณสมบัติเป็นดินเปรี้ยวจัด ซึ่งประกอบด้วยชุดดิน ๖ ชุดดิน คือ ชุดดินบาเจาะ ชุดดินบ้านทอน ชุดดินฉลอง ชุดดินกาบแดง ชุดดินทุ่งหว้า และชุดดินตันไทร ดังนี้

ชุดดิน	ลักษณะชุดดิน	ภาพหน้าตัดดิน
ชุดดินบาเจาะ (Bc)	ดินเป็นดินทรายลึกมาก ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาลปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีเหลืองปนแดง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH ๕.๐ - ๖.๕)	
ชุดดินบ้านทอน (Bh)	ดินเป็นดินร่วนละเอียดลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีน้ำตาล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๕.๐ - ๖.๐) ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล ดินที่ความลึก ๕๐ - ๑๐๐ ซม.	
ชุดดินฉลอง (Chl)	ดินเป็นดินร่วนละเอียดลึกมาก ดินบนเป็นดินร่วนปนทราย มีสีน้ำตาล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH ๔.๕-๖.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕)	
ชุดดินกาบแดง (Kd)	ดินเป็นดินอินทรีย์หนาปานกลาง ดินบนเป็นชั้นวัสดุอินทรีย์ มีความหนา ๔๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH ๔.๕-๕.๐) ดินล่างเป็นดินเลนตะกอนน้ำ มีสารประกอบกำมะถัน (pyrite: FeS๒) มาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH ๔.๕-๖.๐)	
ชุดดินทุ่งหว้า (Tg)	) เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐) ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหยาบถึงหยาบมาก มีสีน้ำตาล ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕)	
ชุดดินตันไทร (Ts)	เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเทา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕ - ๕.๕) ดินล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทราย ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (pH ๕.๕ - ๖.๐)	

๓. การส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ฯ ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่โดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการของงบประมาณทั้งในเรื่องการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่างๆ อาทิ การฝึกอบรม สาธิตในพื้นที่พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตตลอดจนการศึกษาเรียนรู้ดูงานในพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเองและประกอบอาชีพการเกษตรอย่างยั่งยืนและพึ่งตนเองได้โดยดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ปี ๒๕๒๖-๒๕๖๗ มีผลการดำเนินงานดังนี้

๓.๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ ๓ (ขุดคู-ยกร่อง) เนื้อที่ ๒๙๒ ไร่ จำนวน ๒๖ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นแปลงเกษตรแบบผสมผสาน เนื้อที่ ๔.๕ ไร่ จำนวน ๒ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการพัฒนาพื้นที่โดยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้ระบบท่อ เนื้อที่ ๔ ไร่ จำนวน ๑ ครัวเรือน

๔) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยการปลูกหญ้าแฝกบริเวณ ขอบถนน ไหล่ทาง ริมคลอง สาธารณะ จำนวน ๒,๕๙๐,๐๐๐ กล้า

๓.๒ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่และไม้ผลในพื้นที่ดินทรายจัดในบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๒๙ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่/เป็ด) จำนวน ๑๕ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการอบรมการเพาะเห็ดถุงเสริมรายได้ จำนวน ๑๐ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการอบรมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน ๑๕ ราย

๓.๓ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๒๙ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการปรับปรุงบำรุงดินโดยการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด จำนวน ๗ ราย

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น) จำนวน ๑๙ ราย

๔) เกษตรกรได้รับการสาธิตการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่แปลงเกษตรและพื้นที่ขุดยกร่อง เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และเพิ่มความชุ่มชื้นแก่ดิน จำนวน ๓ ราย

๓.๔ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปูนขาว โดโลไมท์ หินปูนฝุ่น ปุ๋ยหมัก พืชปุ๋ยสด) เพื่อใช้ปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินสำหรับใช้ในแปลงเกษตรปลูกพืชผัก พืชไร่ ไม้ผล จำนวน ๓๖ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือน ปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๒๗ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์พืช (กิ่งพันธุ์ ฝรั่ง มะนาว มะพร้าว ส้มโอ) เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณบ้าน และพื้นที่แปลงเกษตร จำนวน ๑๕ ครัวเรือน

๔) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์ปลา (ปลานิล ปลาดุก ปลาดุกเพียน) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชังและบ่อดิน จำนวน ๔ ครัวเรือน

๕) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ (ไก่ เป็ด) จำนวน ๑๕ ครัวเรือน

๖) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (เมล็ดพันธุ์พืช) ตามโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤติ ในช่วงสถานการณ์ยามวิกฤติที่ผ่านมา (Covid๑๙) จำนวน ๒๕ ครัวเรือน

๓.๕ การศึกษาดูงาน

๑) เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาการดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด จำนวน ๖ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จภายในจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๐ ราย

๔. ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆในพื้นที่บ้านโพธิ์ทอง เพื่อส่งเสริมพัฒนาอาชีพทางการเกษตรเพิ่มศักยภาพให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาพื้นที่เกษตรของตนเองสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยมีผลการดำเนินงานปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ดังนี้

๔.๑ อบรมหลักสูตร

๑) เกษตรกรได้รับการอบรมการปลูกพืชผักพืชไร่พื้นที่ดินเปรี้ยวจัดในบริเวณรอบบ้าน จำนวน ๕ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการอบรมการจัดการธาตุอาหารปาล์มน้ำมัน จำนวน ๕ ราย

๔.๒ การสาธิตในพื้นที่

๑) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๗ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้วัสดุปรับปรุงดิน ปูนขาว จำนวน ๗ ราย

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน จำนวน ๒ ราย

๔.๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๑) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน ปูนขาว เพื่อใช้ปรับปรุงดินทรายและดินเปรี้ยว เพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดินในแปลงเกษตรสำหรับการปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล จำนวน ๘ ครัวเรือน

๒) เกษตรกรได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผัก อาทิ ถั่วพู ถั่วพีกยาว ข้าวโพด และอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชผักบริโภคในครัวเรือนปลอดภัยจากสารพิษ และจำหน่ายสร้างรายได้ในครัวเรือน จำนวน ๕ ครัวเรือน

๓) เกษตรกรได้รับการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จำนวน ๘ ราย

๔.๔ การศึกษาดูงาน

๑) เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาการดูงานในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในต่างจังหวัด จำนวน ๒ ราย

๒) เกษตรกรได้รับการศึกษาดูงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จภายในจังหวัดนราธิวาส จำนวน ๒๐ ราย

๕. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๕.๑ การประกอบอาชีพบ้านโพธิ์ทอง มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๒๐๑ ครัวเรือน ประชากรมีการประกอบอาชีพแบ่งเป็น อาชีพภาคการเกษตร จำนวน ๙๙ ครัวเรือน (๔๙.๒๕%) ซึ่งทำการเกษตรผสมผสาน จำนวน ๘๐ ครัวเรือน (๓๙.๘๐%) เกษตรเชิงเดี่ยว จำนวน ๑๙ ครัวเรือน (๘.๗๔%) และอาชีพนอกภาคการเกษตร จำนวน ๑๐๒ ครัวเรือน (๕๑%) โดยมีการประกอบอาชีพเกษตรมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพรับราชการ/ลูกจ้างของรัฐ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย พนักงานเอกชน และอาชีพอื่นๆ

๕.๒ รายได้ประชากร จากการสำรวจข้อมูลรายได้เฉลี่ยประชากรบ้านโพธิ์ทอง (๒๐๑ ครัวเรือน) ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ ๑๖๑,๗๐๗ บาท/ครัวเรือน/ปี ซึ่งมีประชากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๕๘ ครัวเรือน (๕๖.๘๖%) และมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย จำนวน ๔๔ ครัวเรือน (๔๓.๑๓%) ส่วนประชากรที่มีการประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลัก มีรายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑๐๔,๕๒๑ บาท/ครัวเรือน/ปี

๕.๓ กลุ่มอาชีพ จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มอาชีพในพื้นที่บ้านโพธิ์ทองของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในปี ๒๕๖๘ พบว่า มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มปลูกผัก จำนวน ๒๐ ราย

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

บ้านโพธิ์ทอง มีเนื้อที่ทั้งหมด ๓,๓๙๗ ไร่ ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร ๒,๓๗๕ ไร่ ส่วนใหญ่ราษฎรมีการปลูกปาล์มน้ำมัน ๗๕๑ ไร่ รองลงมายางพารา ๖๒๔ ไร่ มะพร้าว ๓๗๓ ไร่ ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้นผสมผสาน ๑๘๘ ไร่ พืชผักผสมผสาน ๘๓ ไร่ อ้อย ๖๑ ไร่ และแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ ๒๘๕ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม/พรุเสื่อมโทรม ๓๒๙ ไร่ พื้นที่รกร้าง ๒๓๖ ไร่ แหล่งน้ำ ๑๔๕ ไร่ และชุมชน/สถานที่ราชการ ๓๑๒ ไร่

